

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ЧТЕІ ДТЕУ
від 3 лютого 2022 року
(протокол № 1, п.4)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ ЧТЕІ ДТЕУ
Від 3.02.2022р. № 14

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОПИТУВАННЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
ІНСТИТУТУ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

1. Загальні положення

1.1. Положення про опитування у Чернівецькому торговельно-економічному інституті Державного торговельно-економічного університету» (далі – Положення), є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (Системи управління якістю) Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету (далі ЧТЕІ ДТЕУ або Інститут).

1.2 Положення розроблено на основі Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, ДСТУ ISO 9001:2009. «Система управління якістю. Вимоги. Національний стандарт України», «Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості» (2019) та інших нормативних документів, з урахуванням «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG, 2015)).

1.3. Положення регламентує порядок, процедуру організації, проведення та аналізу опитувань серед всіх учасників освітнього процесу в Чернівецькому торговельно-економічному інституті Державного торговельно-економічного університету (далі – Інститут).

1.4. Формування анкет, співпрацю з органами студентського самоврядування, методичне забезпечення, проведення, аналіз, оприлюднення результатів, зберігання, формування рекомендацій зацікавленим особам та контроль за використанням результатів організовує соціолог навчального відділу Інституту.

1.5. Зміни до Положення вносяться рішенням Вченої ради Інституту, яке приймається на її засіданні більшістю голосів шляхом відкритого голосування.

2. Мета і загальні засади проведення опитувань в Інституті

2.1 Регулярні загальноінститутські опитування є складовою моніторингу системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ЧТЕІ ДТЕУ.

2.2. Організація соціального моніторингу шляхом проведення соціологічних опитувань серед усіх внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів (здобувачів освіти, випускників, науково-педагогічних працівників, роботодавців, слухачів курсів, абітурієнтів тощо) в Інституті здійснюється з метою вивчення думки учасників освітнього процесу і працедавців, забезпечення зворотнього зв'язку та передбачає аналіз результатів опитувань, вироблення рекомендацій і їх врахування для подальшого удосконалення організації освітнього процесу в Інституті.

2.3. Думка респондентів (внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів освітнього процесу) повинна враховуватися і впливати на організацію освітнього процесу в Інституті.

2.4 Опитування проводяться регулярно та систематично із дотриманням етичних норм в соціологічних дослідженнях, на засадах добровільності, анонімності (якщо інше не передбачене метою анкетування), конфіденційності з використанням різних методів: анкетування, інтерв'ювання, фокус-груп тощо.

3. Зміст та завдання опитування учасників освітнього процесу

3.1. Опитування *здобувачів освіти (слухачів)* в Інституті передбачає отримання інформації про:

3.1.1 рівень задоволеності якістю освітньої програми;

3.1.2 якість кадрового, методичного та матеріально-технічного забезпечення;

3.1.3 якість викладання навчальних дисциплін;

3.1.4 якість проведення контрольних заходів, об'єктивність оцінювання та наявність/відсутність інформування про критерії і методи оцінювання заздалегідь, зрозумілість і прозорість критеріїв оцінювання з дисципліни;

3.1.5 якість організації і обсяг самостійної роботи;

3.1.6 якість практичної підготовки;

3.1.7 дотримання принципів студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання (зокрема, поваги і уваги до потреб здобувачів освіти (слухачів), гнучкості навчальних траєкторій тощо);

3.1.8 рівень задоволеності здобувачів освіти (слухачів) організаційною, інформаційною підтримкою;

3.1.9 дотримання принципів академічної доброчесності;

3.1.10 дотримання в Інституті вимог із запобігання корупції;

3.1.11 реагування в Інституті на встановлені факти булінгу, мобінгу, кібербулінгу, харасменту, сексуальні домагання, дискримінації, дотримання процедур вирішення конфліктів;

3.1.12 реалізацію права на навчання за освітньою програмою для маломобільних верств населення, осіб з особливими освітніми потребами тощо.

3.1.13. залучення здобувачів вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування до процесу періодичного перегляду освітніх програм, цілей та очікуваних результатів навчання програми та інших процедур забезпечення її якості як партнерів;

3.1.14. інші питання щодо якості освітньої програми в цілому та її окремих компонентів, організації освітнього процесу, якості викладання тощо.

3.2 Опитування *роботодавців (практиків, стейкхолдерів)* спрямоване на отримання інформації про:

3.2.1 відповідність компетентностей, набутих здобувачами освіти, зайнятому місцю праці;

3.2.2 рівень задоволення роботодавців якістю підготовки фахівців в Інституті;

3.2.3 відповідність потребам ринку праці у випускниках за даною освітньою програмою (спеціальністю);

3.2.4 рівень конкурентноспроможності випускників Інституту;

3.2.5 затребуваність освітньої програми;

3.2.6 потребу у інших освітніх пропозиціях;

3.2.7 можливості для розширення напрямків взаємодії із роботодавцями та залучення їх до освітнього процесу тощо.

3.3 Опитування **випускників** передбачає отримання інформації про:

3.3.1 якість освітньої програми, за якою було здобуто освіту;

3.3.2 відповідність змісту їхньої освіти потребам ринку праці;

3.3.3 можливість працевлаштування за здобутою професією;

3.3.4 потреби в освітніх пропозиціях для подальшого професійного зростання тощо.

3.4 Опитування **науково-педагогічних працівників** спрямоване на отримання інформації про:

3.4.1 заходи для підвищення якості організації освітнього процесу;

3.4.2 існування можливостей одержати підтримку в розвитку своїх навичок у сфері педагогічної діяльності та стимулів для професійного розвитку;

3.4.3 заохочення наукової діяльності для посилення зв'язку між освітою і дослідженнями;

3.4.4 застосування інноваційних методів викладання та нових технологій;

3.4.5 дотримання чітких, прозорих і справедливих процедур набору працівників та забезпечення належних умов для професійної діяльності;

3.4.6 якість інфраструктури Інституту тощо.

3.5. Завданнями опитування є:

– використання анкетування як одного з елементів моніторингу системи контролю за якістю освітнього процесу;

– розширення участі студентів в управлінні закладом вищої освіти, отримання зворотного зв'язку в освітньому процесі;

– підвищення ефективності освітнього процесу;

– формування прагнення викладачів до самооцінки науково-педагогічної діяльності;

– отримання надійної та якісної інформації про ставлення здобувачів вищої освіти до діяльності науково-педагогічних працівників, виділення кращих викладачів за попередній навчальний рік;

– формування рейтингу кращих викладачів за навчальний рік на основі отриманих результатів;

– отримати надійну та якісну інформацію про навчання і викладання за освітньою програмою, з метою подальшого використання цієї інформації для внесення змін в освітню програму;

- забезпечення викладачів необхідною інформацією, що дозволяє цілеспрямовано вдосконалювати окремі аспекти науково-педагогічної діяльності, покращувати її якість;

- забезпечення гарантів освітніх програм і науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання, інформацією, що сприятиме покращенню якості підготовки фахівців та підвищенню ефективності освітнього процесу;

- розробка заходів, спрямованих на підвищення якості навчальної роботи Інституту, підвищення ефективності науково-педагогічної праці, формування мотивації професорсько-викладацького складу, заохочення науково педагогічних працівників.

3.6. Основними принципами опитування здобувачів освіти в ЧТЕІ ДТЕУ є:

- відповідність цілям освітньої програми, місії та стратегії розвитку інституту;

- студентоцентричність (усвідомлення, що думка здобувачів є одним з найвагоміших чинників у формуванні рішень щодо покращення якості освіти та освітнього процесу);

- анонімність та добровільність;

- системність та регулярність;

- процедурна визначеність.

3.7. Отримана у процесі опитування інформація повинна відповідати таким вимогам:

- об'єктивність (відображення реального стану інформації);

- точність (мінімальність у похибках вимірювань);

- повнота (оптимальність джерел інформації);

- достовірність (прийняття обґрунтованих рішень);

- оперативність (своєчасність інформації);

- інформативність (можливість подальшого узагальнення).

4. Методичне та організаційне забезпечення опитування

4.1 Опитування може проводитись як інтерактивно, так і методом анкетування в онлайн (Google) формі або з використанням паперових носіїв. Узагальнення результатів опитування здійснюється протягом 2 тижнів.

4.2. Анкета, як правило, складається з трьох блоків:

- 1) «скрінер», що містить загальні відомості про респондента та базові фільтри анкети;

- 2) основна частина анкети, в якій розміщено блоки запитань;

- 3) соціально-демографічний блок, що вимірює основні соціально-демографічні характеристики респондента, як то стать, вік, освіта, місце проживання тощо.

4.3. Добре розроблена анкета повинна:

- 1) забезпечити якісною інформацією посадових осіб, що приймають управлінські рішення;

2) бути адаптована до конкретних респондентів, яких опитують, наприклад, має містити релевантну, зрозумілу для респондента термінологію, повинна мати саме такий, а не інший обсяг, запитання анкети не повинні бути занадто довгими, розлогими, складними, та з іншого боку, не мають бути занадто стислими та неконкретними тощо;

3) бути розроблена так, щоб після збору інформації відповіді респондентів зручно було кодувати, впорядковувати й організовувати в масиві.

4.4. Анкета для опитування може включати питання з відкритими і закритими відповідями (одиничний і множинний вибір) тощо.

4.5. Для проведення анкетувань можуть використовуватись відповідні програмні додатки, on-line технології тощо. При цьому мають бути вирішені питання верифікації опитуваних з одночасним забезпеченням необхідного ступеня анонімності та зберігання результатів опитувань.

5. Порядок організації та проведення опитування

5.1. Опитування можуть проводитися з метою вивчення думки щодо різних аспектів організації освітнього процесу в Інституті, якості освітньої програми, за якою навчаються здобувачі вищої освіти, конкретних питань, які потребують всебічного вивчення й глибшого розуміння поточної ситуації тощо.

5.2. За необхідності можуть бути проведені додаткові опитування (дослідження) із будь-якої теми, яка є актуальною, викликає зацікавлення учасників освітнього процесу, потребує змістовного вивчення для швидкого реагування на зміни у суспільстві.

5.3. Опитування учасників освітнього процесу проводить соціолог навчального відділу ЧТЕІ ДТЕУ (далі – Соціолог).

5.4. Соціолог розробляє графік опитувань, та узгоджує з начальником навчального відділу.

5.5. Перед проведенням анкетування соціолог повинен:

- коротко пояснити респондентам мету і завдання опитування;
- підкреслити значення анкетування для підвищення рівня якості освіти в Інституті;
- звернути особливу увагу на анонімність опитування і на ту обставину, що результати опитування будуть використані тільки в узагальненому вигляді.

5.6. Опитування за визначеною методикою можуть проводити інші відділи Інституту, зокрема Відділ розвитку кар'єри, практичної підготовки та працевлаштування студентів і випускників, Навчальний відділ, Відділ навчально-методичної роботи, акредитації та ліцензування, відділ науково-методичної роботи та міжнародних зв'язків, Відділ організаційно-кадрового забезпечення, Приймальна комісія (опитування потенційних абітурієнтів) та інші.

5.7. Звітні матеріали, що включають результати опитувань та сформовані висновки надаються директору Інституту, заступнику директора з навчально-педагогічної роботи, організації та забезпечення освітньо-виховного процесу та залежно від проведених опитувань, керівникам відділів, гарантам освітніх програм, органам студентського самоврядування та ін.

5.8. Результати проведених опитувань рекомендовано обговорювати на засіданнях кафедр, Вчених радах Інституту.

5.9. Узагальнені результати та висновки опитувань щорічно розміщуються на офіційному сайті Інституту. Результати опитування за окремими питаннями можуть бути внутрішніми конфіденційними документами Інституту не оприлюднюватись, виключно для службового використання.

5.10. Доступ для ознайомлення з повною інформацією, яка не підлягає публічному оприлюдненню, можуть мати органи студентського самоврядування та окремі викладачі за попереднім запитом із дозволу директора або заступника директора з навчально-педагогічної роботи, організації та забезпечення освітньо-виховного процесу. Поширення інформації, яка не підлягає публічному оприлюдненню, заборонено.

6. Врахування результатів опитування та періодичність проведення

6.1. Результати опитувань враховуються при:

- вдосконаленні організації освітнього процесу;
- перегляді і оновленні змісту освітніх програм, вдосконаленні змісту і структури навчальних дисциплін, розробці змісту нових навчальних дисциплін, зокрема вибіркових;
- оновленні змісту, структури, перегляді тривалості проведення практичних підготовок;
- виборі технологій і методів викладання навчальних дисциплін;
- розробці нових освітніх пропозицій Інституту;
- розробці програм підвищення кваліфікації викладачів;
- оновленні фонду бібліотеки Інституту;
- вдосконаленні інформаційної політики Інституту тощо.

6.2. За результатами анкетування адміністрація Інституту може використовувати різні форми адміністративного впливу.

6.3. Опитування проводиться згідно графіку. Загальноінститутське опитування здобувачів вищої освіти проводиться щорічно.

6.4 Опитування щодо якості викладання кожної дисципліни, яка вивчалася здобувачем освіти рекомендовано проводити щосеместрово наприкінці першого та другого навчальних семестрів.

6.5. Опитування науково-педагогічних працівників та інших працівників Інституту організовується з періодичністю один раз на два роки.

6.6 Опитування випускників Інституту проводиться один раз на два роки.

6.7. Опитування роботодавців/стейкхолдерів проводиться один раз на рік.

6.8. Опитування серед потенційних абітурієнтів проводиться щорічно.

6.9. Соціолог не змінює результатів опитування на користь зацікавлених осіб.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення набуває чинності з наступного дня після введення його в дію наказом директора, якщо інше не передбачено цим же наказом.

7.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом директора або за рішенням Вченої ради Інституту. У такому ж порядку Положення скасовується. Після прийняття нової версії Положення, попереднє втрачає чинність.